

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/320/2020
Identifikačné číslo spisu:	1112234626
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petríková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1112234626.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Vieri Petríkovej a členiek senátu JUDr. Vieri Nevedelovej a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobcu T. W., bývajúceho v T., zastúpeného Mgr. Martinom Lieskovským, advokátom, so sídlom Nitre, Farská 40, proti žalovanej Trenkwald, a. s., so sídlom v Bratislave, Mickiewiczova 9, IČO: 35 861 169, zastúpenej Mgr. Vojtechom Budavárom, advokátom, s o sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. 7, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16Cpr/9/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2019 sp. zn. 16CoPr/4/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 06. februára 2017 č. k. 16Cpr/9/2012-438 vo výroku I. zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru z 26. júla 2012 a náhrady mzdy spolu s príslušenstvom, vo výroku II. rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 58 ods. 1 - 11, § 58a ods. 1 - 3, § 59 ods. 1, § 61 ods. 1, 2 a § 63 ods. 1, 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Súd prvej inštancie považoval v konaní za nesporné, že žalobca uzatvoril so žalovanou pracovný pomer na dobu určitú od 07. februára 2011 do 30. júna 2011; dodatkami č. 1, 2 a 3 k pracovnej zmluve bola doba trvania pracovného pomeru postupne predĺžená do 30. júna 2013. Strany sporu si v pracovnej zmluve dohodli nástup do práce 07. februára 2011, druh práce lektor anglického jazyka, miesto výkonu práce Tatranská cesta 3, Ružomberok, pracovný čas maximálne 40 hodín týždenne. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že dôvodom výpovede datovanej k 27. júlu 2012 bolo, že žalovaná rozhodla v súlade § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce o zrušení pracovného miesta žalobcu, nakoľko sa jeho miesto stalo nadbytočným a žalovaná ako zamestnávateľ ho nemala možnosť naďalej zamestnávať a to ani na kratší pracovný čas v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce. Výpoveď, ktorá bola vyhotovená v písomnej forme, považoval súd prvej inštancie za doručенú aj keď ju

žalobca odmietol prevziať. Nakoľko mal súd prvej inštancie preukázané, že výpoveď bola predložená žalobcovi aj v anglickom jazyku, vyhodnotil námietky ohľadom neexistencie anglickej verzie výpovede ako účelové, uskutočnené v snahe privodiť si priaznivejší výsledok vo veci. Na uvedenom základe vyvodil záver, že pre opakované zmeny vo výpovedi sa stal žalobca nehodnoverným. Súd mal za preukázané, že u žalovanej došlo rozhodnutím z 26. júla 2012 k organizačnej zmene. Rozhodnutie je riadne datované, pričom bola preukázaná príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu; organizačná zmena bola účinná ku dňu výpovede a bolo o nej rozhodnuté kompetentným príslušným orgánom; výpovedný dôvod je vo výpovedi stanovený určito a nezameniteľne. Podotkol, že osoba, ktorá výpoveď podpísala, t. j. K. C., bol oprávnený dať žalobcovi výpoveď v mene žalovanej na základe poverenia, podľa ktorého bol zodpovedný za chod pobočky žalovanej. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zdôraznil, že spôsob konania v mene spoločnosti vyplývajúci zo zakladateľského dokumentu a z údajov v obchodnom registri je záväzný len vtedy ak ide o konanie konateľov v mene spoločnosti navonok, ktoré možno vo všeobecnosti charakterizovať tým, že zahrňuje všetky právne úkony, ktoré spoločnosť robí voči tretím osobám, a z ktorých vyplývajú pre spoločnosť vo vzťahu k tretím osobám určité práva a povinnosti; o takéto prípady však nejde pri právnych úkonoch urobených v rámci pracovnoprávnych vzťahov voči zamestnancom, ktoré možno považovať len za právne úkony dovnútra spoločnosti; doplnil, že podľa rozhodovacej praxe súdov, napríklad aj okamžité skončenie pracovného pomeru podpísané len jedným konateľom zamestnávateľa je platným právnym úkonom (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 118/1998). Za neopodstatnenú považoval súd prvej inštancie námietku žalobcu o nesplnení ponukovej povinnosti zo strany žalovanej, pretože aj keď mala v rozhodnom období voľné pracovné miesta, ani jedno nemožno označiť za prácu vhodnú pre žalobcu; išlo o práce, na ktoré nemal príslušnú kvalifikáciu alebo príslušný status (status študenta). Na vyššie uvedenom základe, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 26. novembra 2019 sp. zn. 16CoPr/4/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Na ďalšie zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poznamenal, že Zákonník práce výslovne ukladá zamestnávateľovi povinnosť dohodnúť s pracovníkom miesto výkonu práce, avšak ponecháva na vôli účastníkov, aby si v rámci zmluvnej voľnosti dohodli bližšie podmienky týkajúce sa výkonu práce podľa ich potreby. Spôsob presnejšieho vymedzenia totižto závisí bezprostredne na konkrétnych podmienkach, za ktorých má pracovník svoju prácu vykonávať. Z hľadiska splnenia tzv. ponukovej povinnosti zamestnávateľa podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce (v znení účinnom od 01. júla 2003) je potom významné len to, že zamestnávateľ nemá možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce. Z uvedeného ustanovenia nie je možné vyvodiť, že by bol zamestnávateľ povinný ponúknuť zamestnancovi aj pracovné miesto, ktoré je mimo dohodnutého miesta výkonu práce (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25. septembra 2017, sp. zn. 8 Cdo 132/2016 publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS 2/2018 pod por. č. 18). Z obsahu pracovnej zmluvy vyplýva, že miesto výkonu práce žalobcu bolo dohodnuté na adrese: Tatranská cesta 3, Ružomberok. Odvolací súd konštatoval, že hmotnoprávna podmienka ponukovej povinnosti je preto logicky splnená a poukaz žalobcu na voľné pracovné miesta nevzťahujúce sa k miestu výkonu práce, ktoré bolo dohodnuté v pracovnej zmluve, je preto bez právnej relevancie. Za nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku žalobcu týkajúcu sa podpísania výpovede neoprávnenou osobou, nakoľko súd prvej inštancie pri riešení tejto otázky správne vychádzal z § 9 Zákonníka práce, v zmysle ktorého v pracovnoprávnych vzťahoch robí právne úkony za zamestnávateľa, ktorý je právnická osoba, štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu; zamestnávateľ, ktorý je fyzická osoba, koná osobne. Namiesto nich môžu robiť právne úkony aj nimi poverení zamestnanci. Iní zamestnanci zamestnávateľa, najmä vedúci jeho organizačných útvarov, sú oprávnení ako orgány zamestnávateľa robiť v mene zamestnávateľa právne úkony vyplývajúce z ich funkcií určených organizačnými predpismi. Zamestnávateľ môže písomne poveriť ďalších svojich zamestnancov, aby robili určité právne úkony v pracovnoprávnych vzťahoch v jeho mene. V písomnom poverení musí byť uvedený rozsah oprávnenia povereného zamestnanca. K. C. pôsobil na pracovnej pozícii Area Manager pre Žilinský a Trenčiansky kraj, bol zodpovedný za chod pobočky a ako nadriadený pracovník vykonával dohľad nad realizáciou projektov pridelených pobočky; bezpochyby spĺňal aj podmienku vedúceho zamestnanca v

zmysle § 9 ods. 3 Zákonníka práce, nakoľko ako vyplýva z obsahu jeho pracovnej zmluvy, jeho podriadenými zamestnancami boli zamestnanci na pozícii Job Manager, Job Specialist a Job Support. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že „projektom“ sa rozumeli klienti žalobcu, pre ktorých zabezpečoval a vyhľadával pracovníkov; tu sa jednalo o tzv. externých zamestnancov. Uvedené vyplýva aj z výpovede svedkyne O. N., ktorá bola podriadenou (Job Specialist) K., a ktorá uviedla, že ako Job Specialist „bola pridelená na konkrétny projekt, ku konkrétnemu klientovi, robila komplet služby cez nábor zamestnancov, prípravu zmlúv, skončenie pracovných pomerov, neskôr jej pribudlo aj pripravovanie podkladov pre výpočet miezd“. Z organizačnej štruktúry a postavenia K. tak nemožno mať pochybnosť tom, že z titulu svojho pracovného zaradenia bol oprávnený v pracovnoprávných vzťahoch týkajúcich sa tzv. „projektov“, t. j. zamestnávania externých pracovníkov, konať v mene žalovanej a v jej mene aj ukončiť pracovný pomer so žalobcom. Poverenie, ktoré vedúci zamestnanec má z titulu svojho postavenia, vykonávanej funkcie a zaradenia v organizačnej štruktúre zamestnávateľa vyplýva priamo zo zákona (§ 9 ods. 1 Zákonníka práce). Vo vzťahu k námietke žalobcu, že v prejednávanej veci išlo o účelové ukončenie pracovného pomeru odvolací súd uviedol, že to, či spoločnosť Mondi SCP, a. s. plánovala alebo neplánovala v ďalšom období zabezpečovať výučbu anglického jazyka prostredníctvom žalovanej Trenkwalder, a. s., resp. inej agentúry alebo dôvod, pre ktorý táto spoločnosť zrušila objednávku na výučbu anglického jazyka, nezakladajú na strane žalovanej účelovosť výpovede ani konanie v rozpore s dobrými mravmi. V konaní bolo preukázané, že spoločnosť Mondi SCP, a. s. zrušila objednávku na vykonávanie lektorskej činnosti a v príčinnej súvislosti s touto skutočnosťou žalovaná pristúpila k zrušeniu pracovnej pozície lektora, ktorú žalobca vykonával pre žalovanú ako externý zamestnanec. Odvolací súd považoval za nepochybné, že rozhodnutie žalovanej nesledovalo žiaden iný účel a zo žiadneho konania, ktoré predchádzalo ukončeniu pracovného pomeru ani toho, ktoré nasledovalo po jeho ukončení nemožno vyvodiť, že zamestnávateľ iba predstieral prijatie organizačného opatrenia. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mala vo veci plný úspech.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľ namietal, že prvoinštančný súd porušil ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, keď sa nesprávne a nedostatočne vysporiadal s vyhodnotením výpovede svedka D., ktorú vyhodnotil jedinou vetou, a to že svedok mal uviesť vo svojej výpovedi skutočnosti, ktoré nesúviseli s prejednávanou vecou. Žalobca ďalej uviedol, že už v priebehu prvoinštančného konania popísal, z akých dôvodov považoval celý proces prijatia organizačnej zmeny a následne jeho výpovede, ktorá mu bola daná z dôvodu podľa ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce za účelový, so žiadnym z argumentov sa však súd prvej inštancie nevysporiadal. Dovolateľ mal za to, že vyššie popísaným postupom, kedy súd prvej inštancie riadne nevyhodnotil podstatné dôkazy, nevysporiadal sa s podstatnými argumentmi a odvolací súd sa vo svojom potvrdzujúcom rozsudku len veľmi okrajovo, nevecne a nedostatočne venoval jeho argumentácii ohľadom účelovosti organizačnej zmeny a účelovosti výpovede, k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým sa zasiahlo do práva žalobcu na spravodlivý proces a teda k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ uviedol, že právna otázka, ktorá bola v tomto prípade riešená, je v dostatočnom rozsahu popísaná už vyššie v texte jeho dovolania. Išlo o skončenie pracovného pomeru výpoveďou z dôvodu podľa ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b) ZP a o posúdenie platnosti skončenia pracovného pomeru. Dôvod, v ktorom dovolateľ vidí naplnenie dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP spočíva v tom, že oba súdy nižších inštancií neskúmali a nevyhodnotili všetky skutkové okolnosti, ktoré skončeniu pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti predchádzali, preto logicky ani nemohli riadne posúdiť, či išlo o konanie, ktoré je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi. Dovolateľ mal za to, že riešenie tohto problému odvolacím súdom sa odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pretože potreba skúmania všetkých skutkových okolností, ktoré skončeniu pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti predchádzali a zároveň posúdenia, či výpoveď z uvedeného dôvodu, je v rozpore s dobrými mravmi vyplýva z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 42/2010 a R 28/2009 (sp. zn. 3 Cdo 33/2008). Ďalej dovolateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1CoPr/4/2014 a na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 21Cdo/2095/2004, sp. zn.

21Cdo/2549/2007). Dovolateľ mal za to, že ak by súd prvej inštancie i odvolací súd riadne posúdili všetky skutkové okolnosti, ktoré predchádzali organizačnej zmene a následnej výpovedi, dospeli by k záveru o jasnej účelovosti jednak organizačnej zmeny a výpovede. V závere dovolania dovolateľ uviedol, že vzhľadom na veľmi plytké odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií zostala spornou i otázka, či v čase výpovede existovalo rozhodnutie žalovanej o organizačnej zmene. Nakoľko uvedené nebolo jasne preukázané, došlo napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 2 Cdo 68/2009). Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2019, sp. zn. 16CoPr/4/2018 a vec mu vrátil na ďalšie, prípadne aby zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu za zákonné, vecne správne a dostatočne odôvodnené. Podľa žalovanej nie sú dané dovolacie dôvody, na ktoré žalobca poukazuje, a preto je podané dovolanie v plnom rozsahu nedôvodné. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol, prípadne odmietol a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanej trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

9. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu

spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti, spočívajúcej v nesprávnom a nedostatočnom vyhodnotení podstatných dôkazov (výpovede svedka D.) a nevysporiadaním sa s podstatnými argumentmi žalobcu v prvoinštančnom a odvolacom rozhodnutí.

11. K predmetnému najvyšší súd uvádza, že neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a ani nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však o takýto extrémny prípad nejde.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

15. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí dôvodnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16. V posudzovanom prípade dovolateľ namietal nedostatočné vysporiadanie sa s jeho podstatnými

argumentmi súdom prvej inštancie i odvolacím súdom. Dovolací súd nepovažoval uplatnený dôvod za relevantný z dôvodu, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd sa stotožnil so záverom rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, nakoľko mal preukázané, že ku skončeniu pracovného pomeru výpoveďou v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce došlo pre nadbytočnosť žalobcu na základe rozhodnutia žalovanej o organizačnej zmene z dôvodu straty zákazky žalovanej v spoločnosti Mondi SCP, a. s., ktorá zrušila objednávku na vykonávanie lektorskej činnosti a v príčinnej súvislosti s touto skutočnosťou žalovaná pristúpila k zrušeniu pracovnej pozície lektora anglického jazyka, ktorú žalobca vykonával pre žalovanú ako externý zamestnanec.

17. Dovolací súd konštatuje, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil s ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne požadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porovnaj ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nevysporiadaní sa s jeho argumentáciou v konaní na súde prvej inštancie a v dovolacom konaní dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom

prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Dovolací súd vzhľadom na uvedené má za to, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súd prvej inštancie a odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnili. Treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. Za procesnú vadu konania tak podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

21. Dovolací súd tak dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

22. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP z dôvodu, že súdy nižších inštancií neskúmali všetky skutkové okolnosti, ktoré skončeniu pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti predchádzali, odvolací súd neposúdil a nevyhodnotil všetky skutkové okolnosti, ktoré predchádzali prijatiu organizačnej zmeny a následnej výpovede, preto ani nemohol riadne posúdiť, či išlo o konanie, ktoré je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, čím sa riešenie tohto problému odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

25. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 123/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

26. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk

vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a v o Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

27. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka), ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by naopak bola vyriešená správne, súdy (alebo prinajmenšom ten z nich, ktorý rozhodol v druhej inštancii) by nevyhnutne rozhodli (rozhodol) inak - teda spôsobom pre dovolateľa priaznivejším.

28. Právnu otázku, ktorá bola v tomto prípade riešená, dovolateľ označil ako skončenie pracovného pomeru výpoveďou z dôvodu podľa ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce a posúdenie platnosti skončenia pracovného pomeru. Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP spočíva podľa dovolateľa v tom, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd neskúmali všetky skutkové okolnosti, ktoré skončeniu pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti predchádzali. Dovolateľ namietal, že odvolací súd si vyselektoval len tú skutočnosť, že prijatím rozhodnutia o organizačnej zmene predchádzalo zrušenie objednávky spoločnosťou Mondi SCP, a. s., týkajúcej sa výučby anglického jazyka, absolútne však neprihliadol na všetky skutkové okolnosti, ktoré prechádzali prijatím organizačnej zmeny a následnej výpovede, neposúdil ani to, či bolo toto konanie v rozpore s dobrými mravmi alebo nie, čím sa riešenie tohto problému odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Poukázal pritom na rozhodnutie sp. zn. 5 Cdo 42/2010 a R 28/2009 (sp. zn. 3 Cdo 33/2008).

29. K spôsobu, ktorým dovolateľ v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (porovnaj sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním).

30. Dovolací súd hodnotiac obsah dovolania dospel k záveru, že dovolateľ nevymedzil právnu otázku v súlade s vyššie uvedenými kritériami, nakoľko za podstatnú právnu otázku považoval otázku týkajúcu sa skúmania skutkových okolností, ktoré predchádzali skončeniu pracovného pomeru, otázku existencie rozhodnutia o organizačnej zmene v čase výpovede a hodnotenia dôkazov v súvislosti s posúdením, či bolo konanie v súlade s dobrými mravmi, alebo nie, ktoré nespĺňajú kritériá vymedzenia právnej otázky spôsobom upraveným v § 432 CSP, ale vyjadrujú iba nesúhlas dovolateľa so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu a nespokojnosť s napadnutým rozhodnutím.

31. Na záver dovolací súd konštatuje, že vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP,

dovolanie žalobcu je v tejto časti prípustné, avšak nie je dôvodné. Dovolací súd preto rozhodol o jeho zamietnutí podľa § 448 CSP. Dovolanie uplatnené podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Na základe uvedeného dovolací súd dovolanie ako celok zamietol podľa § 448 CSP.

32. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.